

YARGITAY

22. HUKUK DAİRESİ

Esas No.	2018/557
Karar No.	2018/3739
Tarihi:	15.02.2018

İlgili Kanun / Madde
6356 S. STK. /41,43,44

- **TOPLU İŞ SÖZLEŞME YETKİ TESPİTİNE 6 İŞGÜNÜ İÇERİSİNDE İTİRAZ EDİLMESİNİN GEREKMEŞİ**
- **6 İŞGÜNÜ İÇERİSİNDE İTİRAZ EDİLMİYEN TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ YETKİ TESPİTİNE SÜRE GEÇTİKTEN SONRA İTİRAZ EDİLEMEYECEĞİ GİBİ BAKANLIĞINDA KESİNLEŞEN YETKİ TESPİTİNİ İPTAL EDEMEYECEĞİ**
- **YETKİ TESPİTİNE İLİŞKİN HER TÜRLÜ İTİRAZIN ANCAK 6 İŞGÜNÜ İÇERİSİNDE İTİRAZ EDİLMESİ HALİNDE İNCELENEBİLECEĞİ**

ÖZETİ Kanun koyucu tarafından, en seri şekilde toplu iş sözleşmesinin imzalanarak işçilerin hak ve menfaatlerinin korunması için, 6356 sayılı Kanun'da bu amaca matuf düzenlemeler sevk edilmiştir. Yetki tespitine itirazın altı iş günlük hak düşürücü süre içerisinde yapılması gereği, itiraz dilekçesinde veya ekinde somut delillerin yer almaması hâlinde itirazın incelenmeksizin reddedilmesi gereği, kanun yollarına başvurulması durumunda incelemenin bir ay içerisinde tamamlanması gereği gibi düzenlemeler söz konusu amacı gerçekleştirmeye yöneliktir.

Belirtmek gerekir ki, altı iş günlük hak düşürücü süre içerisinde ileri sürülmesi gereken itirazların bu süre geçtikten sonra dermeyeran edilmesi olanaklı değildir. Bu cümleden olarak, işçi sendikasının gerekli çoğunluğa sahip olmadığı, işçi ve üye sayılarında hata bulunduğu, işletme ile işyeri kapsam ve niteliğinin hatalı belirlendiği gibi itirazlar ancak altı iş günlük hak düşürücü süre içerisinde

usûlünce dava konusu yapılması durumunda, yapılacak inceleme ile mahkemece değerlendirilir.

Diğer taraftan, olumlu yetki tespit kararı kesinleştikten sonra sosyal taraflarca yukarıda belirtilen itirazlar ileri sürülemeyeceği gibi, resen Bakanlık tarafından da hatalı düzenlendiği gerekçesiyle olumlu yetki tespit kararının veya yetki belgesinin iptal edilmesi olanaklı değildir. Nitekim 6356 sayılı Kanun'da da buna ilişkin herhangi bir hüküm yer almamaktadır. Ayrıca yetki belgesi düzenlendikten sonra toplu görüşme sürecinde sendikanın yetkisinin hangi durumlarda düşeceği sınırlı şekilde 6356 sayılı Kanun'un ilgili maddelerinde açık olarak düzenlenmiştir.

Bu itibarla, hukuki dayanaktan yoksun şekilde yetki belgesinin iptali sonucunu doğuran, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğünün dava konusu 08.11.2016 tarih ve 24132 sayılı yazısının iptaline karar verilmelidir

MAHKEMESİ :İş Mahkemesi
DAVA TÜRÜ : TESPİT

Taraflar arasında görülen dava sonucunda verilen kararın, temyizen incelenmesi davacı vekili tarafından istenilmekle, temyiz talebinin süresinde olduğu anlaşıldı. Dava dosyası için Tetkik Hakimi G. Yılmaz tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

DAVACI İSTEMİNİN ÖZETİ:

Davacı vekili, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğünün 08.11.2016 tarihli yazısı ile müvekkili sendikaya verilen TİS yetki belgesinin yok hükmünde sayıldığını bildirildiğini, Bakanlığın dava konusu yazısının Anayasaya, 6356 sayılı Kanun hükümlerine, uluslararası sözleşmelere, hukuk devleti ilkesine ve yerleşik Yargıtay kararlarına aykırı olduğunu, müvekkili sendika tarafından dava dışı alt işveren BRC İnş. Tem....Tic. Ltd. Şti. - Global Grup ... Tic. Ltd. Şti. iş ortaklığı tarafından Balıkesir Kamu Hastaneler Birliği Genel Sekreterliği ile imzalanan ihale sözleşmesi kapsamında genel temizlik hizmetlerini yürüten tespite konu 1156284 SGK sicil numaralı işyerinde toplu iş sözleşmesi imzalamak üzere 14.03.2016 tarihinde yetki tespit başvurusu yaptığını, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğünün 11.02.2016 tarihli yazısı ile müvekkili sendikaya çoğunluk tespiti verildiğini, yetki tespit yazısına herhangi bir itiraz olmaması nedeniyle yetki belgesi verildiğini, müvekkili sendika tarafından toplu görüşme çağrısı yapıldığını, TİS müzakerelerinde yasal sürede anlaşma olmaması ve tespite konu işyerinin grev yasağı kapsamında olması sebebiyle uyuşmazlığın çözümü için Yüksek Hakem Kuruluna başvurulduğunu, dosyanın Yüksek Hakem Kuruluna gönderilmesinden sonra Bakanlık tarafından davaya konu işlemin tebliğ edilerek TİS prosedürünün durdurulduğunu ileri sürerek davalı Bakanlığın 08.11.2016

tarih ve 24132 sayılı yazısının hukuka aykırı olduğunun tespiti ile iptaline karar verilmesini talep etmiştir.

DAVALI CEVABININ ÖZETİ:

Davalı, davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

İLK DERECE MAHKEMESİ KARARININ ÖZETİ:

Mahkemece, davanın reddine karar verilmiştir.

İSTİNAF BAŞVURUSU :

İlk Derece Mahkemesinin kararına karşı, davacı vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ KARARININ ÖZETİ :

Bölge Adliye Mahkemesince, yetki tespiti başvurusu yapılan bahse konu işyeri için işletme düzeyinde inceleme yapılması gerektiğinin anlaşılması üzerine, davacı sendikaya daha önce hatalı olarak verilen işyeri yetki belgesinin iptali işleminin, "Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımlarında Toplu İş Sözleşmesinden Kaynaklanan Fiyat Farkının Ödenmesine Dair Yönetmelik"ın 4. maddesinin 2. fıkrasına uygun olduğu, yerel mahkemenin davanın reddine karar vermesinde isabetsizlik bulunmadığı gerekçesiyle istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

TEMYİZ:

Bölge Adliye Mahkemesinin kararına karşı, davacı vekili temyiz başvurusunda bulunmuştur.

GEREKÇE:

I-Hukuki Dayanaklar

Toplu iş sözleşmesi kavramı Anayasanın 53. maddesinde düzenlenmiştir. "Toplu iş sözleşmesi ve toplu sözleşme hakkı" başlıklı maddenin birinci fıkrasına göre "İşçiler ve işverenler, karşılıklı olarak ekonomik ve sosyal durumlarını ve çalışma şartlarını düzenlemek amacıyla toplu iş sözleşmesi yapma hakkına sahiptirler."

Toplu iş sözleşmesi yetkisi, toplu iş sözleşmesi ehliyetine sahip kuruluş veya kişinin belli bir toplu iş sözleşmesi yapabilmesi için Kanunun aradığı niteliğe sahip olmasını gösterir.(Günay, Cevdet İlhan: İş Hukuku Yeni İş Yasaları, Ankara 2013, s.942.)

6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun "Yetki" başlıklı 41. maddesinin birinci fıkrasına göre "Kurulu bulunduğu işkolunda çalışan işçilerin en az yüzde birinin üyesi bulunması şartıyla işçi sendikası, toplu iş sözleşmesinin kapsamına girecek işyerinde başvuru tarihinde çalışan işçilerin yarısından fazlasının, işletmede ise yüzde kırkının kendi üyesi bulunması hâlinde bu işyeri veya işletme için toplu iş sözleşmesi yapmaya yetkilidir."

6356 sayılı Kanun'un "Yetki Tespiti İçin Başvuru" başlıklı 42. maddesine göre ise "Toplu iş sözleşmesi yapmak isteyen işçi sendikası Bakanlığa başvurarak yetkili olduğunun tespitini ister. İşveren sendikası veya sendika üyesi olmayan işveren de Bakanlığa başvurarak

yetkili işçi sendikasının tespitini isteyebilir. Bakanlık, kayıtlarına göre başvuru tarihi itibarıyla bir işçi sendikasının yetkili olduğunu tespit ettiğinde, başvuruyu, işyeri veya işletmedeki işçi ve üye sayısını, o işkolunda kurulu işçi sendikaları ile taraf olacak işveren sendikası veya sendika üyesi olmayan işverene altı iş günü içinde bildirir. İşçi sendikasının yetki şartlarına sahip olmadığına ya da işyerinde yetki şartlarına sahip bir işçi sendikasının bulunmadığının tespiti hâlinde, bu bilgiler sadece başvuruyu yapan tarafa bildirilir. Sigortalılığın başlangıcı ile sona ermesine ilişkin bildirimlerden yasal süresi içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılmayanlar, yetkili işçi sendikasının tespitinde dikkate alınmaz...”

6356 sayılı Kanun'un 43. maddesinin birinci fıkrasına göre de “Kendilerine 42 nci madde uyarınca gönderilen tespit yazısını alan işçi veya işveren sendikaları veya sendika üyesi olmayan işveren; taraflardan birinin veya her ikisinin yetki şartlarına sahip olmadığı veya kendisinin bu şartları taşıdığı yolundaki itirazını, nedenlerini de göstererek yazının kendilerine tebliğ edildiği tarihten itibaren altı iş günü içinde mahkemeye yapabilir.”

6356 sayılı Kanun'un “Yetki Belgesi” başlıklı 44. maddesine göre de “Tespit yazısına süresi içinde itiraz edilmemişse sürenin bitimini takip eden altı iş günü içinde; yapılan itiraz reddedilmişse ya da kendisine yetki şartlarına sahip olmadığı bildirilen sendikanın itirazı sonucunda yetki şartlarına sahip olduğunu tespit eden kesinleşmiş mahkeme kararının tebliğ edildiği tarihten itibaren altı iş günü içinde; ilgili sendikaya, Bakanlıkça bir yetki belgesi verilir.”

Ayrıntılı olarak belirtilen düzenlemeler doğrultusundaki usûle göre yetki belgesinin alınmasından sonra yapılacak çağrı ile toplu görüşme süreci başlayacaktır. Toplu görüşme sürecinde taraflarca anlaşma sağlanması durumunda toplu iş sözleşmesi imzalanacak, aksi halde ise arabuluculuk aşaması ve daha sonra da grev aşaması gündeme gelecektir.

II-Dosya Kapsamı

Somut uyuşmazlıkta, davacı sendika tarafından, dava dışı BRC İnş. Tem. ... Tic. Ltd. Şti. - Global Grup ... Tic. Ltd. Şti. iş ortaklığı ile Balıkesir Kamu Hastaneler Birliği Genel Sekreterliği arasında imzalanan hizmet alım sözleşmesi kapsamında bulunan alt işveren işyeri ile ilgili çoğunluk tespit başvurusu yapılmış ve neticesinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının 11.02.2016 tarihli çoğunluk tespit kararı ile davacı sendikanın (1156284) sicil numaralı işyerinde gerekli çoğunluğu sağladığı tespit edilmiştir.

Yetki tespitine konu işyerinin “Balıkesir KHBGS ve bağlı sağlık tesisleri genel temizlik hizmet alımı” sözleşmesi kapsamında, belirtilen alt işverence sadece Susurluk Devlet Hastanesinde faaliyet yürütülen alt işveren işyeri olduğu anlaşılmaktadır. Bununla birlikte söz konusu hizmet alım sözleşmesinde işin konusunun “Balıkesir Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliği Bağlı Sağlık Tesisleri 2016-2017-2018 Yılları Genel Temizlik Hizmeti Alımı” olarak belirtildiği, teknik şartnamede işin yürütüleceği birimlerin dört grup halinde belirlendiği, üçüncü grupta ise aralarında Susurluk Devlet Hastanesi olan toplam altı ayrı birimin yer aldığı görülmektedir.

Çoğunluk tespit kararına itiraz olmaması üzerine Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca 14.03.2016 tarih ve 6592 sayılı yetki belgesinin düzenlendiği, daha sonra yapılan çağrı ile toplu görüşme sürecinin başladığı ve nihai olarak uyuşmazlığın Yüksek Hakem Kuruluna intikal ettiği anlaşılmaktadır.

Bu aşamada Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğünün davacıya hitaben yazılan dava konusu 08.11.2016 tarih ve 24132 sayılı yazısı ile “...yetki belgesi verildikten sonra, Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinde; İhale Makamının 25/01/2016 tarihli ve 1032 sayılı yazısında, 2015/106046 sayılı ihaleye ait bilgiler bölümünde, 1156284.010 SGK sicil numaralı 1 (bir) işyerini kapsadığı, yine aynı ihale ile ilgili aynı

Makamın 01/07/2016 tarihli ve 846.04 sayılı yazısında ise, 1155643.010-1155646.010-1156284.010-1156577.010-1156616.010 ve 1156617.010 SGK sici numaraları ile 6 (altı) işyerini kapsadığını bildirildiği anlaşılmıştır. Bunun üzerine, 2015/106046 sayılı ihale ile ilgili dokümanların incelenmesinde; söz konusu ihalenin 4 kısımdan oluştuğu, her kısımda ayrı ayrı işyerlerinin bulunduğu yetki belgesine konu 3 üncü kısımda ise 6 (altı) işyerinin bulunduğu anlaşılmıştır. Bu nedenle, Hizmet-İş Sendikasına verilen ilgi (b) işyeri yetki belgesinin dikkate alınmaması hususunda bilgilerinizi ve gereğini rica ederim” hususları davacı sendikaya bildirilmiştir.

III-Değerlendirme

Yukarıda ayrıntılı olarak belirtildiği üzere, Bakanlık tarafından olumlu yetki tespitinde bulunulduktan sonra bu karar ilgililere tebliğ edilecek, altı iş günlük hak düşürücü süre içerisinde itiraz vâki olur ise mahkemece itirazın reddedilmesi durumunda, itiraz vâki olmaz ise sürenin bitimi ile olumlu yetki tespiti kesinleşecektir. Bu şekilde kesinleşen yetki artık tartışılmaz (Narmanlıoğlu, Ünal: İş Hukuku Toplu İş İlişkileri, İstanbul, 2013, sh.390). Daha sonra 6356 sayılı Kanun'un 44. maddesi gereğince sendikaya yetki belgesi verilerek toplu görüşme süreci başlayacaktır.

6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun 2/1-ğ maddesinde tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar olarak tanımlanan sendikaların amacı, yine aynı maddede, üyelerinin ortak ekonomik ve sosyal hak ve çıkarlarını korumak olarak ifade edilmiştir. Şüphesiz, sendikaların belirtilen amacı gerçekleştirebilecekleri en iyi araç, serbest toplu pazarlık hakkı çerçevesinde bağitlanacak bir toplu iş sözleşmesidir.

Kanun koyucu tarafından, en seri şekilde toplu iş sözleşmesinin imzalanarak işçilerin hak ve menfaatlerinin korunması için, 6356 sayılı Kanun'da bu amaca matuf düzenlemeler sevk edilmiştir. Yetki tespitine itirazın altı iş günlük hak düşürücü süre içerisinde yapılması gereği, itiraz dilekçesinde veya ekinde somut delillerin yer almaması hâlinde itirazın incelenmeksizin reddedilmesi gereği, kanun yollarına başvurulması durumunda incelemenin bir ay içerisinde tamamlanması gereği gibi düzenlemeler söz konusu amacı gerçekleştirmeye yöneliktir.

Belirtmek gerekir ki, altı iş günlük hak düşürücü süre içerisinde ileri sürülmesi gereken itirazların bu süre geçtikten sonra dermeyeran edilmesi olanaklı değildir. Bu cümleden olarak, işçi sendikasının gerekli çoğunluğa sahip olmadığı, işçi ve üye sayılarında hata bulunduğu, işletme ile işyeri kapsam ve niteliğinin hatalı belirlendiği gibi itirazlar ancak altı iş günlük hak düşürücü süre içerisinde usûlünce dava konusu yapılması durumunda, yapılacak inceleme ile mahkemece değerlendirilir.

Diğer taraftan, olumlu yetki tespit kararı kesinleştikten sonra sosyal taraflarca yukarıda belirtilen itirazlar ileri sürülemeyeceği gibi, resen Bakanlık tarafından da hatalı düzenlendiği gerekçesiyle olumlu yetki tespit kararının veya yetki belgesinin iptal edilmesi olanaklı değildir. Nitekim 6356 sayılı Kanun'da da buna ilişkin herhangi bir hüküm yer almamaktadır. Ayrıca yetki belgesi düzenlendikten sonra toplu görüşme sürecinde sendikanın yetkisinin hangi durumlarda düşeceği sınırlı şekilde 6356 sayılı Kanun'un ilgili maddelerinde açık olarak düzenlenmiştir.

Bu itibarla, hukuki dayanaktan yoksun şekilde yetki belgesinin iptali sonucunu doğuran, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğünün dava konusu 08.11.2016 tarih ve 24132 sayılı yazısının iptaline karar verilmelidir.

Anılan hususlar gözetilmeksizin, eksik inceleme sonucunda İlk Derece Mahkemesince davanın reddine dair yazılı şekilde hüküm tesisi ve bu karara karşı yapılan istinaf başvurusunun Bölge Adliye Mahkemesince esastan reddi kararı hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ:

Temyiz olunan Bölge Adliye Mahkemesi kararının ortadan kaldırılarak İlk Derece Mahkemesi kararının yukarıda yazılı sebeplerle BOZULMASINA, dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine gönderilmesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine, peşin alınan temyiz karar harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 15.02.2018 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.